

Diumenge 29 de novembre era dia de mercat a Ariha, una petita ciutat situada al nord-oest de la província siriana d'Idlib. Al maig, diversos grups rebels havien pres el control de la ciutat, que és llegendària per les seves cireres vermell fosc. Ariha està situada lluny del front, i encara més lluny de les àrees sota el control de l'Estat Islàmic (EI). Però les forces aèries russes la van bombardejar igualment.

La gent que comprava al mercat no va tenir cap possibilitat. Només uns segons després que es comencés a sentir el rugit del caça rus Sukhoi, ja van caure les primeres bombes. Van matar gent que passava, verdulaires i famílies senceres. "Vaig veure cossos destrossats volant i nens que cridaven els seus pares", va dir un membre de protecció civil hores després de l'atac.

Un dia abans, poc abans de les deu, va ser el torn de Safarana, una petita ciutat del nord-est d'Homs. Una primera bomba de barril, llançada des d'un helicòpter del règim siria, va matar un home i una noia i va ferir més d'una dotzena de persones més. Les víctimes amb prou feines havien estat traslladades a la clínica quan van explotar davant de l'hospital, operat per Metges sense Fronteres, dues bombes més, que van matar pacients i membres dels serveis d'emergències que tenien cura dels qui acabaven d'arribar.

Aquesta mena d'atacs no són res de nou a Síria. Avions tant sirians com russos continuen bombardejant mercats, hospitals, forns de pa i gairebé qualsevol altre lloc on la gent es reuneix a les províncies sota control rebel. Fa dos anys, Rússia va votar a favor de la resolució 2139 de les Nacions Unides, que se suposava que portaria a la fi dels atacs als civils sirians. Però això no ha impedit que Rússia dugui a terme centenars de bombardejos des de final de setembre. I això, al seu torn, no ha impedit que França hagi parlat amb Rússia sobre la possibilitat de dur a terme atacs aeris coordinats i unir forces en la lluita contra l'Estat Islàmic.

Tan sols tres setmanes després dels atacs terroristes de París, Europa s'ha preparat per entrar en aquesta guerra

MÓN

El dilema d'Occident

En la lluita contra l'Estat Islàmic, els països occidentals estan considerant col·laborar amb l'exèrcit siria. Però hi ha un obstacle: les tropes d'Al-Assad no tan sols són massa febles per vèncer l'EI; tampoc no hi tenen interès.

contra l'EI. Però és una guerra que ajunta molts elements radicalment divergents; i un pel qual no hi ha estratègia. Els avions francesos, als quals s'han unit no fa gaire els avions de guerra britànics,

duen a terme missions de combat contra l'EI a Síria. I Alemanya s'hi afegirà aviat. Els avions Tornado alemanys, equipats amb una tecnologia d'imatge d'alta resolució, ajudaran a identificar objec-

EXÈRCIT OFICIAL D'AL-ASSAD.

Després dels atemptats a París, molts a Occident s'estan replantejant el seu rebuig a Assad com a soci viable en la lluita contra Estat Islàmic –malgrat que Assad vagi estendre la violència contra el seu propi poble.

va funcionar molt bé– repetir aquí”. El seu portaveu es va afanyar a aclarir que aquesta idea no és vàlida per a les tropes sota el comandament d'Al-Assad. Però la idea de col·laborar amb Al-Assad s'està contemplant: el terrorisme de l'Estat Islàmic a Europa sembla que hauria rehabilitat en part el dictador.

El ministre d'Exteriors, Frank-Walter Steinmeier, fins i tot va proposar que les lluites entre l'oposició siriana i les tropes del règim es podrien “suspendre, per ara”. Les paraules de Steinmeier revelen la seva frustració pel fet que els dos bàndols s'enfronten en una guerra d'atrició en comptes d'unir forces contra l'EI. Però la realitat sobre el terreny es refusa a satisfer aquestes aspiracions.

Certament, cada cop costa més identificar un soci potencial així per a Europa als camps de batalla sirians. L'exèrcit oficial d'Al-Assad ara només és una de les moltes forces en lluita del costat del règim; i també està patint una baixa moral i una manca de soldats. Per a molts joves sirians de les zones sota el control del Govern, l'allistament forçat ha sigut el principal motiu per emprendre un camí com a refugiats cap a Europa.

Aquesta és una altra raó per la qual l'estratègia inicial de Rússia per a Síria no té èxit. Moscou esperava que els atacs aeris massius forçarien els combatents rebels de les zones controlades per l'oposició a abandonar la lluita. Això, aleshores, aplanaria el camí a les forces terrestres d'Al-Assad per avançar i recuperar aquelles regions. Però a l'octubre, quan els tancs d'Al-Assad es van desplegar per les zones que els avions russos havien bombardejat, no van arribar gaire lluny. En comptes de fugir, els rebels s'havien atrinxerat.

Força combatent siriana?

Fent servir míssils antitancs TOW subministrats pels Estats Units, a més de les armes antitancs russes obtingudes en combat o adquirides per mitjà de funcionaris corruptes, els rebels van atacar uns vint tancs abans que els

altres giessin cua. L'ofensiva terrestre de l'exèrcit al sud d'Alep també va quedar aturada ràpidament. Mentrestant, els rebels de prop de Hama eren capaços de prendre el control d'una ciutat llargament disputada.

L'exèrcit d'Al-Assad no tan sols és vulnerable, estrictament tampoc no és ja una força siriana. Durant els últims dos anys, les seves files s'han anat omplint d'estrangers, entre ells membres de la guàrdia revolucionària de l'Iran, membres de milícies iraquianes i unitats de Hesbol·là procedents del Líban. Al front

CADA COP COSTA MÉS IDENTIFICAR UN SOCI POTENCIAL PER A EUROPA ALS CAMPS DE BATALLA SIRIANS

se'ls uneixen afganesos xiïtes del poble hazara, fins a dos milions dels quals viuen a l'Iran, majoritàriament com a immigrants il·legals. Són reclutats per força en presons iranianes i enviats a Síria; segons els càlculs interns de l'Iran, n'hi ha entre 10.000 i 20.000 lluitant al país. La situació porta a escenes absurdes: a la ciutat de Daraa, al sud de Síria, els rebels van començar a buscar desesperadament intèrprets de persa quan va començar a acostar-se de sobte una ofensiva de 2.500 afganesos.

És la primera gihad internacional xiïta de la història, que ha anat compensant la inferioritat demogràfica de les tropes d'Al-Assad des del 2012. L'aliança ha impedit la derrota d'Al-Assad, però no ha sigut suficient per a la seva victòria. A més a més, les ordres ja no vénen exclusivament dels cossos d'oficials sirians. Els oficials iranianes controlen les seves pròpies tropes a més de les unitats afganeses i planegen ofensives →

tius mentre que l'avió A310 reomplirà de combustible avions de guerra a l'aire. A més a més, una fragata alemanya oferirà protecció a un portaavions francès estacionat al Mediterrani.

Amb el dictador com a soci

Però més enllà de la contribució limitada d'Alemanya a la guerra aèria, Berlín i París estan debatent un compromís, extremadament més sensible i incert, sobre el terreny. Mentrestant, el Govern francès –que durant molt de temps havia sigut una forta veu contrària al president sirí, Baïxar al-Assad– fa poc va introduir la idea d'una possible col·laboració amb el dictador i les seves tropes en una aliança per combatre l'EI.

La ministra de Defensa alemanya, Ursula von der Leyen, va dir no fa gaire una mica maldestrament referint-se a Síria: “Hi ha seccions de tropes, que hom podria –com a l'Iraq, per exemple, on l'entrenament de tropes locals

→ que també impliquen soldats sirians. Els comandants de Hesbol·là coordinen petites unitats sota el seu control. Els iraquians donen ordres als grups de milicians iraquians i pakistesos. I els russos no deixen que ningú els digui que han de fer.

Les estranyes aliances no es limiten només als combatents xiïtes. Els rebels contraris a Al-Assad es van sorprendre fa poc de veure cotxes humvee nord-americans: un vehicle que es va convertir ràpidament en símbol dels atacs de l'EI després que els islamistes n'obtinguessin centenars a l'Iraq l'estiu del 2014

DES DE 2014, PEL QUE SEMBLA, LES TROPES D'AL-ASSAD I L'EI HAN COORDINAT ATACS A GRUPS REBELS

en territori controlat pel Govern. “Ens pensàvem que només havia arreplegat humvees l'EI, però les milícies xiïtes que lluiten amb Al-Assad també en fan servir”, va dir Osama Abu Zaid, assessor legal de diversos grups que pertanyen a l'Exèrcit Sirí Lliure (ESL).

En altres llocs, els atacs dels qui donen suport a Al-Assad i de l'Estat Islàmic han tingut lloc igualment amb una sorprenent proximitat temporal i geogràfica els uns amb els altres. A prop de la ciutat de Tal Rifaat, al nord de Síria, a començament de novembre, per exemple, un atacant suïcida de l'EI va detonar un cotxe bomba en una base de l'ESL, si bé no va causar gaires danys. Només mitja hora més tard, pel que diuen dos testimonis, avions russos van atacar la mateixa base per primera vegada.

La col·laboració no és sorprenent

Va ser coincidència? Probablement no. Hi ha hagut desenes de casos des del

2014 en què, pel que sembla, les tropes d'Al-Assad i l'EI, han coordinat atacs a grups rebels: les forces aèries bombardejaven des de l'aire i l'EI obria foc sobre el terreny. A començament de juny, el Departament d'Estat dels Estats Units va anunciar que el règim no tan sols evitava posicions de l'EI, sinó que les reforçava activament.

Aquesta col·laboració no és sorprenent. Els rebels –en tota la seva varietat, des de nacionalistes fins a islamistes radicals– representen el perill més gran tant per a Al-Assad com per a l'EI. I si tots dos bàndols volen sobreviure a la llarga, el dictador sirí i els gihadistes es són útils mútuament. Des de la perspectiva d'Al-Assad, si els rebels fossin derrotats, el món ja no veuria cap alternativa al dictador sirí. Però els rebels són principalment sunnites, igual que dos terços de la població siriana, la qual cosa implica que, des de la perspectiva de l'EI, un cop els rebels fossin vençuts, a la població només

ALIANCES. El president rus, Vladímir Putin, s'ha associat amb Assad en la lluita contra el "terrorisme". A la imatge de baix, arran dels atacs terroristes a París el 13 de novembre, el president francès, François Hollande, ha començat a explorar la possibilitat de treballar juntament amb Rússia en la lluita contra el terrorisme a Síria –tot i que el principal objectiu de guerra de Moscou és mantenir Assad al poder.

li quedaria l'opció de la submissió o l'exili, o unir-se a l'EI.

En resum, una Síria sense els rebels situaria tant Al-Assad com l'EI en posicions de poder, tot i que no amb prou força per vèncer l'altre. Malgrat tot, una situació així seria en gran mesura preferible a les alternatives: ser derrocat del poder (Al-Assad) o ser destruït (EI).

En comparació amb aquests dos bàndols, a l'oposició siriana als països occidentals amb prou feines se li para atenció. Això es deu, en part, a la seva naturalesa confusa: hi ha dotzenes de grups rebels més grans i centenars d'unitats més petites, la majoria a escala local. Col·laboren, però les aliances sovint es desfan per les diferències ideològiques dels seus adeptes estrangers.

El primer ministre britànic, David Cameron, va presentar xifres la setmana passada que indicaven l'existència d'uns 70.000 rebels moderats. A més a més, va afegir, hi havia dos grans grups islamistes: Ahrar al-Xam al nord, amb 15.000

combatents; i Jaïx al-Islam al nord de Damasc, amb 12.500 milicians; i l'aliat d'al-Qaida, el Front d'al-Nusra, amb entre 6.000 i 10.000 homes. Tot just Cameron havia acabat de recitar les xifres li van preguntar si els 70.000 homes que havia esmentat estaven disposats a aliar-se amb Occident en la lluita contra l'EI. De fet, des del gener del 2014 que lluiten contra l'EI, però s'han centrat sobretot en la lluita contra Al-Assad.

Una qüestió moral significativa

Enviar tropes de terra en una situació així o donar legitimitat a l'ofensiva russo-siriana transformaria Europa inconscientment en vassall d'Al-Assad. Més enllà d'això, al dictador se li haurien de donar tropes de reforç perquè l'avanç contra l'enemic fos mitjanament reeixit.

Encara que ignoréssim tots els problemes militars, també hi ha una qüestió moral significativa: els països occidentals voldrien realment anar a la guerra amb un règim que ha utilitzat, a banda

**Nova
maqueta**

**Nous
opinants**

**Nou
format**

**Nou
Temps**

**Ja al teu
quiosc**

Per fer-te
subscriber entra a
www.eltamps.cat
escriu-nos a
[subscripcions@
eltamps.cat](mailto:subscripcions@eltamps.cat)
o telefona al
902131025.

Us atendrem de
9.00 a 14.00 hores

BOMBARDEJOS. Gran Bretanya s'ha unit a la lluita a Síria. La imatge de baix mostra els avions de la RAF. A la dreta, fotografia del Ministeri de Defensa de Rússia que mostra un atac aeri contra un grup militant terrorista a Latakia. Baix, els residents de Daraa inspeccionen els danys causats pel que diuen que eren atacs aeris russos. Els informes indiquen que els atacs russos han donat lloc a centenars de víctimes civils a Síria.

→ d'armes nuclears, gairebé tota arma imaginable contra la seva pròpia població per intentar aferrar-se al poder? I un cop l'EI sigui derrotat i expulsat, què se n'hauria de fer de les ciutats –com Raqqa, Deir al-Zor, al-Bab, Manbij i Abu Kamal– que ara controla? Totes aquelles ciutats havien sigut preses pels rebels molt abans que l'EI s'hi instal·lés. A qui s'haurien de donar?

Per descomptat a Al-Assad no. Això simplement tornaria el rellotge tres anys enrere. Els grups rebels tornarien a

intentar fer fora les tropes d'Al-Assad, i finalment l'EI atacaria altra vegada.

I encara ho complica més que l'EI, l'enemic declarat número u de les aspiracions internacionals, va retrocedint dels focus dels dos principals actors estrangers que hi ha a Síria. Des que Turquia va abatre un avió rus, el president Recep Tayyip Erdogan i el president Vladímir Putin han estat immersos en una guerra a l'estranger, a la província d'Alep, un conflicte en què no fa gaires dies els kurds, que s'oposen a l'EI, van

intercanviar trets amb sunnites que s'oposen a l'EI. A més a més, els avions russos han intensificat la campanya de bombardejos contra poblacions sirianes al llarg de la frontera amb Turquia mentre que els serveis secrets turcs envien armes i munició per a la guerra contra els kurds. Tots dos presidents tenen un ego delicat, i Síria s'ha erigit com el camp de joc perfecte per aconseguir que les unitats kurdes YPG i els grups rebels –que tots dos fins ara havien concentrat els esforços a combatre l'EI– lluitessin entre ells.

I l'EI? Els gihadistes s'han vist pressionats considerablement els últims mesos pels atacs aeris de la coalició liderada pels Estats Units. No pas perquè els hagin fet perdre terreny, sinó perquè no han pogut continuar avançant. L'economia explotadora de l'organització i la seva imatge propagandística fan necessari un flux continu de victòries. El "califat" passa dificultats financeres i també té problemes per reclutar més combatents estrangers. Una ampliació dels atacs aeris aliats podria incrementar la pressió, mentre que la col·laboració amb Al-Assad posaria l'EI en una perfecta posició estratègica.

Però mentre els enemics de l'EI estiguin combatent els uns contra els altres, els islamistes poden continuar com abans. ●

Traducció d'Arnau Figueras